

Biopolitikos seminarai II. Giorgio Agambenas: modernybė kaip koncentracijos stovykla.

Lietuvos kultūros tyrimų instituto Šiuolaikinės filosofijos skyrius tęsia Biopolitikos seminarų ciklą. Jame skaitant ir aptariant įvairių laikų filosofinius tekstus gilinamasi į biopolitikos – gyvybės, gyvenimo ir politikos santykio problemas. Antrasis seminaras įvyks 2012 metų vasario 28 d. 18 val. Lietuvos kultūros tyrimų instituto (Saltoniškių g. 58, Vilnius) 217 kab.

Pirmajame seminare aptarėme Michelio Foucault biopolitikos sampratą, skirtumus tarp disciplinos ir biopolitikos. Pasak Foucault, jei ankstesniojoje suverenumo paradigmoje suverenas iš subjektų atimdavo gyvybę arba leisdavo jiems gyventi, tai biopolitikos paradigmoje valdžia priverčia gyventojus gyventi arba leidžia jiems mirti. Mirtis į biopolitikos paradigmoje gyvuojančias visuomenes, pasak Foucault, sugrįžta valstybinio rasizmo pavidalu – kaip sankcionuota valdžios galia žudyti (ne tik tiesioginiu, bet ir netiesioginiu būdu – nepakenčiamų gyvenimo sąlygų ar socialinės atskirties pagalba).

Antrajame seminare aptarsime žymaus italų mąstytojo Giorgio Agambeno (g. 1942) knygą „Homo sacer“. Šios knygos įžangoje Agambenas kalba apie antikos filosofijoje galiojusią skirtį tarp paprasto natūralaus gyvenimo (zoe, arba, pasak Aristotelio, zen), būdingo tiek žmonėms, tiek gyvuliams, tiek dievams, ir politinio gyvenimo (bios arba eu zen) – gyvenimo polyje, kuris, pasak Aristotelio, yra kokybiškai vertingesnis, geresnis už zoe, apsiribojantį namų buitimi. Pasak Agambeno, Foucault aptartas biologinis žmogaus sugyvulinimas modernybėje yra tiesiogiai susijęs su zoe įtraukimu į politinį gyvenimą ir jo susiejimu su politine galia. Knygos herojumi pasirenkamas homo sacer, žmogus, kurį dėl padaryto nusikaltimo Antikos teismai išstumdavo į visuomenės paraštes, jį bendrapiliečiai galėdavo užmušti ir likti nenubausti, jo taip pat nebūdavo leista aukoti dievams. Jo antipodas – neribota suvereno valdžia, demokratinėje valstybėje virstanti valdžios įgaliojimus neribotai išplečiančia nepaprastąja padėtimi. Agambenas teigia, kad modernybėje zoe, kurį jis vadina apnuogintu gyvenimu, apima visą politinę realybę, kurioje tampa sunku atskirti žmonių įtraukimą į visuomenę ir jų atskirtį, išorę ir vidų, bios ir zoe. Tokioje modernybės versijoje – tarsi koncentracijos stovykloje – gyvuliškam zoe pasmerktas ir į paraštes išstumtas homo sacer susiduria akis į akį su kita savo puse – neribotus įgaliojimus turinčiu suverenu.

Ruošdamiesi seminarui skaitysite minėtos Agambeno knygos „Homo sacer“ įžangą (p. 3–8) ir du skyrius – The Politicization of Life (p. 58–61) ir Life That Does Not Deserve to Live (p. 67–70). Norėdami gauti knygą (pdf), rašykite adresu Godfish2000@gmail.com.

Seminaruose laukiami visi besidomintys filosofija ir biopolitika, lankymas laisvas.